

Opgave 2 Een handelsoorlog

uit een krant, 2018:

Volgens de Verenigde Staten (VS) dumpst het buitenland staal op de Amerikaanse markt, waardoor de werkgelegenheid in deze sector in de VS onder druk staat. Deze dumping wordt mogelijk gemaakt door de exportsubsidies die buitenlandse overheden aan hun staalproducenten geven. Dumping is een van de oorzaken van het tekort op de lopende rekening van de betalingsbalans van de VS. De VS willen met protectionistische maatregelen proberen dit tekort tegen te gaan én de eigen werkgelegenheid te beschermen.

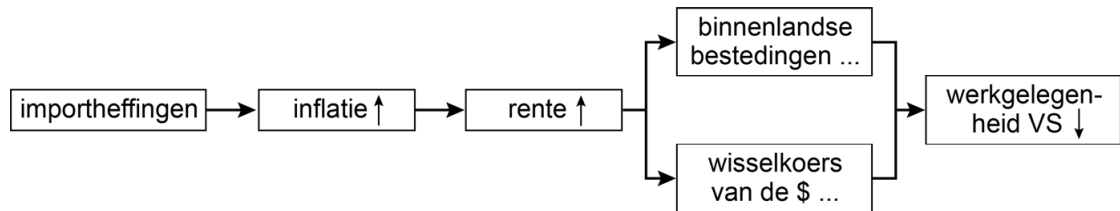
Met ingang van 1 juni 2018 stellen de VS daarom een importheffing in van 25% op staal uit onder andere de Europese Unie (EU). Een aantal maanden eerder hebben de VS deze heffing al doorgevoerd op staal uit China. Het opleggen van importheffingen door de VS wordt gezien als de start van een wereldwijde handelsoorlog. De buitenlandse handelspartners hebben namelijk plannen voor tegenmaatregelen, waarbij importheffingen geheven zullen worden op specifieke Amerikaanse producten.

- 2p **6** Leg uit hoe buitenlandse exportsubsidies op staal dumping op de Amerikaanse markt mogelijk maken.
- 2p **7** Leg uit hoe de VS door middel van importheffingen op staal een tekort op de lopende rekening kunnen tegengaan.

Volgens econoom Babs Snoeks lost het opleggen van importheffingen niet structureel het grote tekort op de lopende rekening van de VS op. Zij is namelijk van mening dat het tekort grotendeels veroorzaakt wordt door achterblijvende innovatie van de Amerikaanse industrie.

- 2p **8** Leg uit hoe door innovatie het tekort op de lopende rekening wél structureel opgelost kan worden.

Econoom Snoeks stelt dat het opleggen van importheffingen door de VS uiteindelijk leidt tot minder werkgelegenheid. De importheffingen leiden namelijk tot hogere binnenlandse inflatie, waardoor de Fed (de Amerikaanse Centrale Bank) zal ingrijpen via een renteverhoging.

- 5p **9** Leg uit hoe een renteverhoging door de Fed leidt tot lagere werkgelegenheid in de VS:
- via de binnenlandse bestedingen in de VS, en
 - via de wisselkoers van de Amerikaanse dollar.

Econoom Snoeks wil de opties van de VS en zijn handelspartners om wel of niet importheffingen in te stellen, analyseren met een speltheoretisch model. Elk van de partijen heeft twee opties: wel of geen importheffingen instellen. Elke optie heeft gevolgen voor het bbp. Als beide partijen hun keuze gelijktijdig maken, dan zijn er vier scenario's (zie bron 1). De uitkomsten van de scenario's kunnen in een opbrengstenmatrix weergegeven worden (bron 2).

Gebruik bron 1 en bron 2.

- 3p **10** Is het ontstaan van de handelsoorlog te verklaren op basis van de opbrengstenmatrix? Leg je antwoord uit. Doe het als volgt:
- Neem de opbrengstenmatrix uit bron 2 over op je antwoordenblad.
 - Vul voor de letters A tot en met D de juiste getallen in door gebruik te maken van bron 1.
 - Leg uit hoe de dominante strategie van elk van de twee partijen tot stand komt.
 - Beredeneer vervolgens of het ontstaan van de handelsoorlog te verklaren is door de dominante strategieën van de partijen.

Behalve de hierboven genoemde exportsubsidies, dumping en importheffingen zijn ook andere protectionistische maatregelen mogelijk.

- 2p **11** Noem een andere protectionistische maatregel en licht toe hoe deze maatregel zorgt voor protectionisme.

bron 1 verwachte gevolgen van importheffingen

- Scenario 0 is de uitgangsituatie zonder importheffingen.
- Scenario 1 is de situatie waarbij alleen de VS de importheffing invoeren.
- Scenario 2 is de situatie waarbij alleen de handelspartners van de VS de importheffing invoeren.
- Scenario 3 is de situatie waarbij zowel de VS als zijn handelspartners de importheffing invoeren en er een wereldwijde handelsoorlog ontstaat.

	Scenario's importheffingen		
	1 alleen VS (%)	2 alleen handelspartners (%)	3 VS & handelspartners (%)
Effecten voor VS ¹⁾ bbp	-1,4%	-0,5%	-4,7%
Effecten voor handelspartners ¹⁾ bbp	-0,5%	-1,2%	-4,9%

noot 1 effect ten opzichte van de uitgangsituatie zonder importheffingen (scenario 0)

bron 2 opbrengstenmatrix veranderingen²⁾ bbp VS en handelspartners

		<i>handelspartners</i>	
		<i>importheffing</i>	<i>geen importheffing</i>
VS	importheffing	A ; B	C ; D
	geen importheffing	-0,5% ; -1,2%	0% ; 0%

noot 2 effect ten opzichte van de uitgangsituatie zonder importheffingen (scenario 0)